

Het Groninger Landschap. Mooi dichtbij.

WANDELROUTE

Kwelders Dollard

Wandelpad Carel Coenraadpolder
Wandelroute 330 meter

Een wandelroute van 330 meter? Is dat niet wat kort? Ja, het is kort en toch is het pad alleszins de moeite waard om de laarzen aan te trekken. De Dollardkwelders vormen een prachtig natuurgebied (beschermde) dat u alleen maar vanaf de dijk kunt bewonderen. Althans, tot voor kort. Want met het nieuw aangelegde pad dat loodrecht op de dijk staat, kunt u een eindje de kwelder op lopen. Vanaf de dijk zag u het al, maar wandelend op het pad voelt u het ook: dit is een bijzonder gebied.

Wandelpad Kwelders Dollard

Start route

Carel Coenraadpolder bij de Nieuwe geul van Reiderland

Lengte route

330 meter

OV

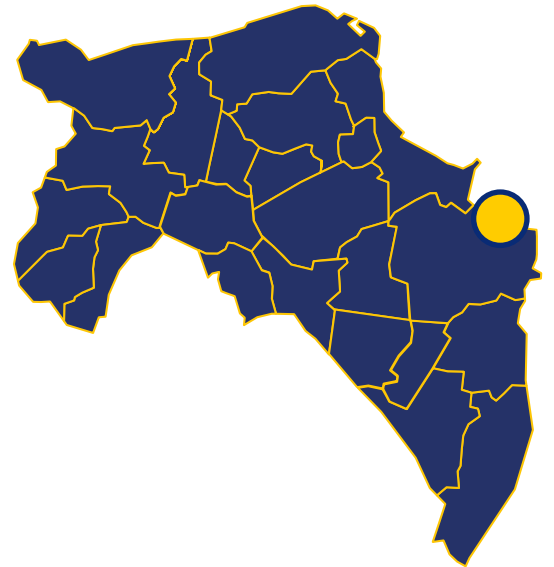
www.9292.nl, 0900 - 9292

GPS

N 53.238249 E 7.11394 ?

Honden

Niet toegestaan ivm vee

Printen

Wilt u deze route printen, kies dan bij Adobe acrobat > printen > meerdere > pagina's per vel > 2 op 2.

**Het Groninger
Landschap**

Stichting Het Groninger Landschap

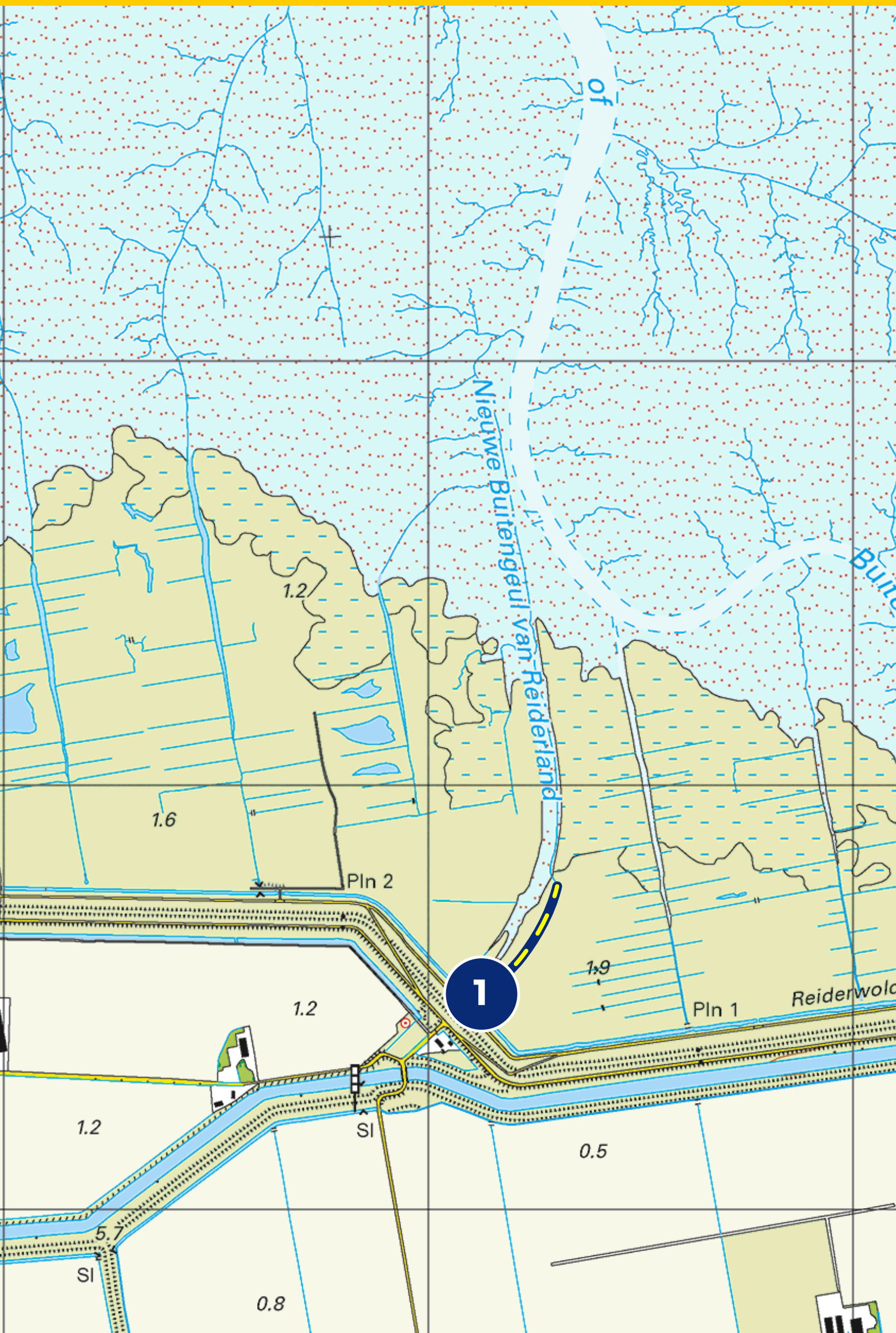
Rijksstraatweg 333, 9752 CG Haren

Telefoon (050) 313 59 01

info@groningerlandschap.nl

www.groningerlandschap.nl

Wandelpad Kwelders Dollard

Wandelpad Kwelders Dollard

1 Carel Coenraadpolder

U kunt op het wandelpad ongeveer 330 meter het gebied inlopen.

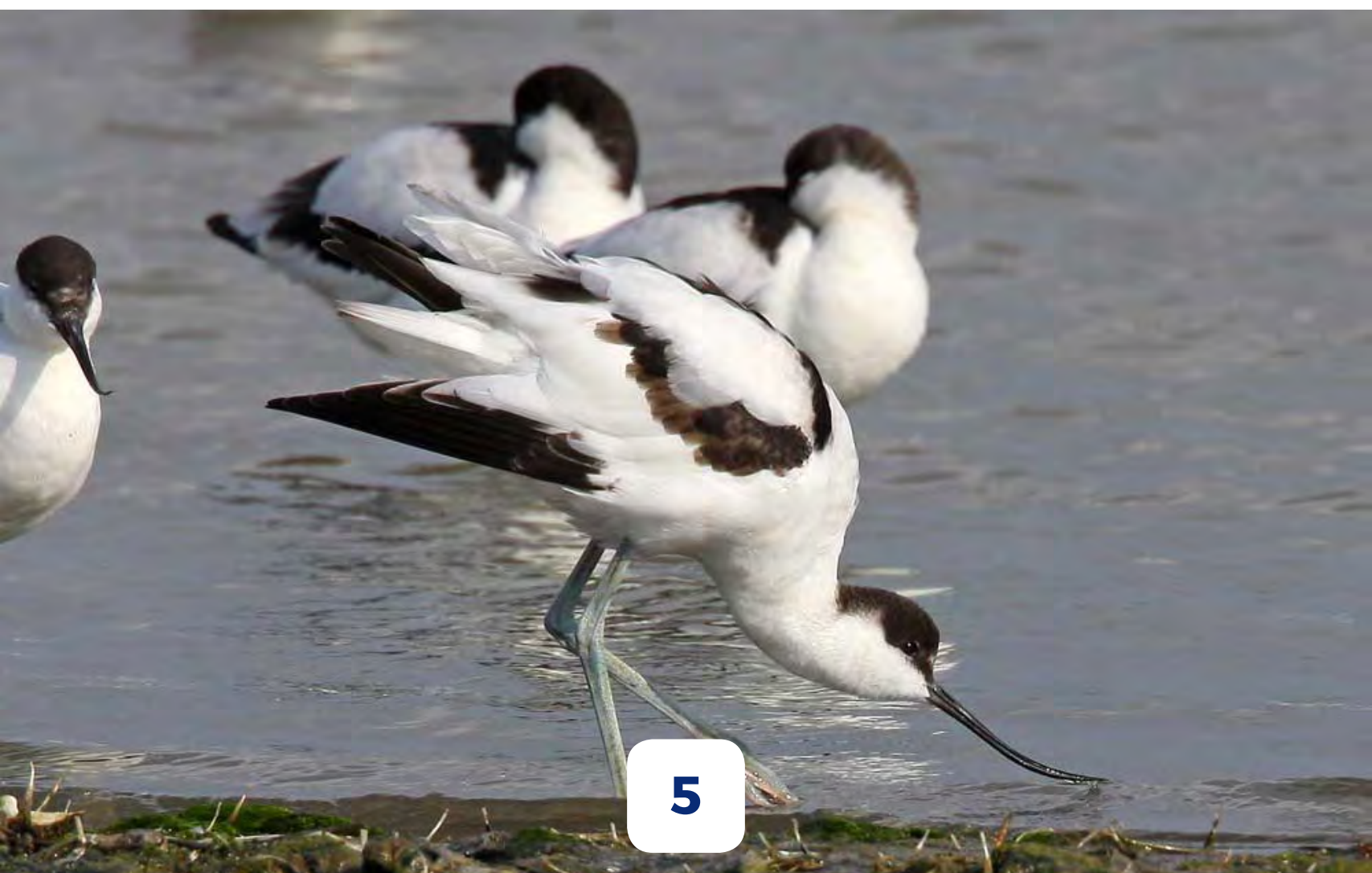
Achter de Dollarddijk ligt een zilte wereld, waar slik, wadplaten en uitgestrekte kwelders het beeld bepalen. De Dollard-kwelders vormen de thuishaven voor tienduizenden vogels die er broeden, rusten en eten. De kwelders staan bekend als één van de beste ganzengebieden van Nederland. In het najaar doen vooral grauwe ganzen zich tegoed aan het kweldergras, aan het einde van de winter en in het voorjaar zitten er hoofdzakelijk brandganzen. Slapen doen de ganzen 's nachts op het water van de Dollard.

Spectaculaire gast is de zeearend, die hier 's winters regelmatig opduikt. Dat er zoveel ganzen grazen, is te danken aan de drie- tot vierhonderd koeien, die het riet in toom houden. Enkel in de verte, op de kwelderrand, wuiven de rietkragen. In het riet verscholen zitten vogels als rietgors, blauwborst en baardmannetje. Vlak boven het riet zweeft geregeld een bruine kiekendief.

Brak water

Riet bij zee is bijzonder. De plant kan namelijk niet tegen zout water. In de Dollard stroomt dan ook geen zout, maar brak water, omdat het zeewater wordt vermengd met zoet rivierwater. Brakke natuur is schaars. En daarmee ook de

plant- en diersoorten, die alleen daar voorkomen. Denk aan zeebies, de brakwaterplant die te vinden is langs de kwelderrand, aan goudknopje, een plant die in de nazomer de kwelder geel kleurt, en aan de kluut, de wadvogel die met zijn naar boven gekromde snavel door het Dollardslik maait en op de kwelder broedt.

Overstromingen

De kwelders dichtbij de Dollarddijk zijn zouter. Na overstromingen blijft het water er staan, waarna de waterplassen bij warm weer indampen. Het gevolg: velden vol met zoute planten als schorrekruid, zeekraal en zeeaster. Ze zorgen voor mooie kleurenpatronen. In de zomer kleurt het zeeaster zacht lila, in de nazomer het zeekraal dieprood.

Ontstaan van de Dollard

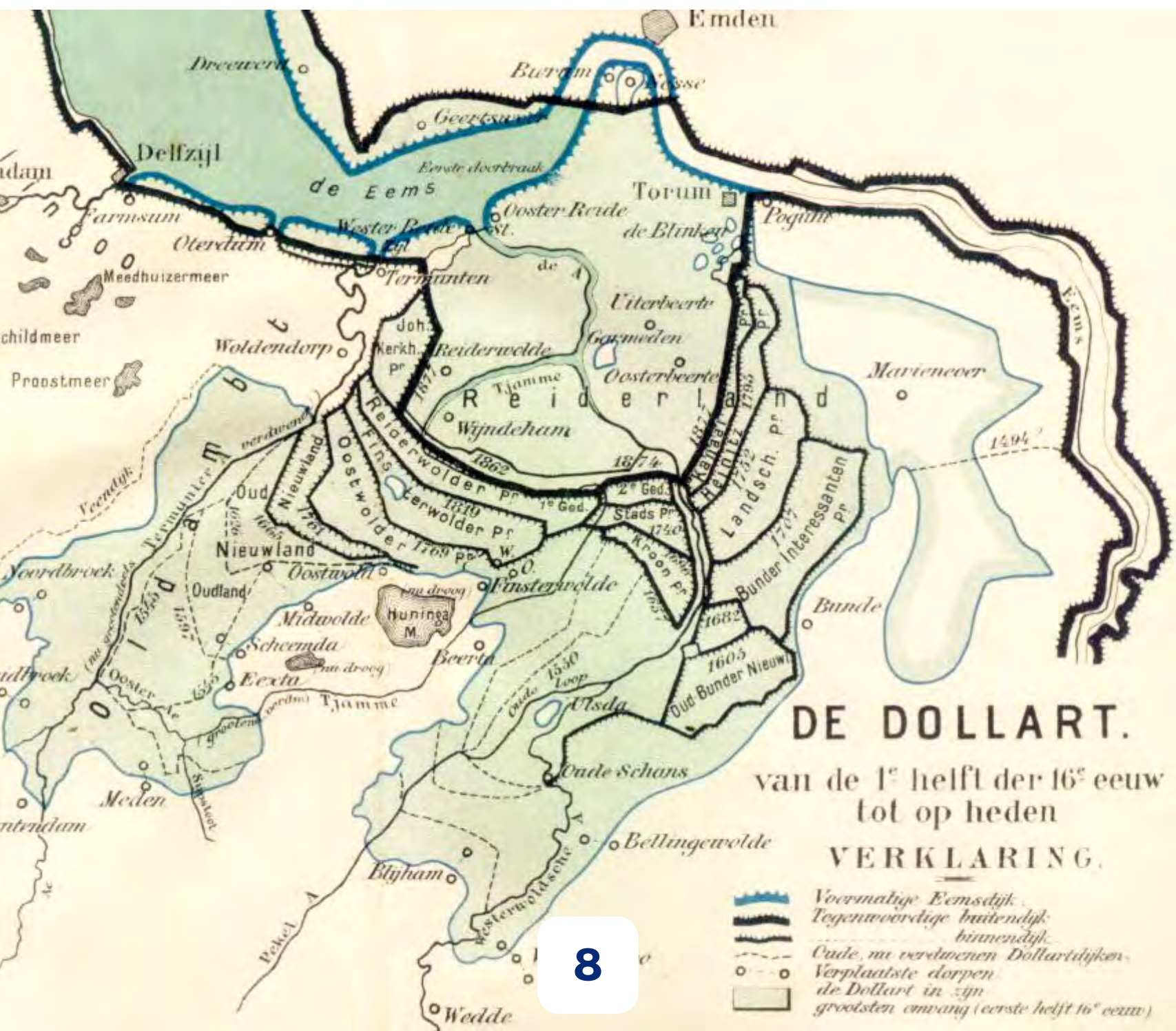
De Dollard is in de late Middeleeuwen ontstaan als gevolg van meerdere overstromingen en storm-vloeden. De Dollard is tot in de veertiende eeuw bewoond land onder invloed van een wispelturige Waddenzee. Vanaf de Marcellisvloed in 1362 neemt het water regelmatig bezit van de Dollard. Als de zee zich terugtrekt, volgen inpolderingen. Door het ontstaan van de Dollard zijn minstens twintig kerspelen, een aantal dorpen en drie klooster-gemeenten verloren gegaan.

Verdronken Dollard-dorpen

Hoor! Gaat de Dollard weer als een dolleman te keer? Een stevige noordwester

wakkert in de herfst van 1509 tot stormkracht aan. Tegen middernacht is er geen houden meer aan. Het water slokt alles en iedereen op. Dertig dorpen verdwijnen in één klap in de golven. Het eens zo rijke Torum, de hoofdstad van het oude Reiderland, gaat kopje onder. De Dollard zet de mens een hak en bereikt zijn grootste omvang. Later slaat de mens terug en wint land uit zee. Hij werpt dijken op en poldert in. De Dollard wordt getemd. Voor de vissers uit Ganzedijk een hele opluchting. Via Hongerige Wolf varen zij tot in de jaren zestig naar buiten. Met hun

platbodems wurmen zij zich door v/h de Carel Coenraadsluis en leggen hun bootjes buitendijks voor anker. Als een serpentine slingert de vaargeul de Dollard in.

Het 'rode' Ganzedijk is dan nog een florerend vissersdorp. De geur van garnaal prikkelt de weidsheid van het Oldambt.

Het zijn de Gernaten, de Bakkers, de Bulten, de Nanninga's, de Kuipers, stoere mannen van Marx die vissen op schar, schol, tong, paling en garnaal. Negentien in getal. Toen. Nul nu. Ganzedijk verstilt.

De zeedijk komt in 1986 op deltahoogte (+9 m. NAP), de sluis verdwijnt, het haventje verzandt, de geul verlandt. Wind jaagt door het riet. Schapen grazen als stippen aan de horizon. Koeien zeulen hun logge lijf door de zware klei. Ze herstellen de natuur. De kwelder bloeit op. De hemel is één palet van kleuren. Het spel van licht en lucht is magisch. Draait God zelf aan de dimmer? Een verre visser doet nog een laatste poging en werpt zijn hengel uit. Zijn roeibootje schommelt als een notendop heen en weer. Een wolk spreekuwen waaiert over het Wad. Vredigheid heerst alom. De stilte is tomeloos, de rust weldadig.

Stichting Het Groninger Landschap

Het Groninger Landschap wil inspireren om eropuit te trekken en volop te genieten van natuur, landschap en erfgoed. Wandel- en fietspaden, bebording en kijkhutten maken de terreinen aantrekkelijk voor het publiek. Ook jij kunt er voor zorgen dat ook onze kinderen en kleinkinderen er van kunnen blijven genieten.

Word daarom ook donateur!

Donateur zijn van Het Groninger Landschap geeft niet alleen een goed gevoel, maar levert je bovendien voordeel, kortingen en toegang tot exclusieve activiteiten op. Als je nu donateur wordt krijg je bovendien van ons een prachtig welkomstcadeau!

Bel **050 313 59 01** of [mail](#) ons!

Volg ons op

